

ເຄືອຂ່າຍຄວາມຊື່ສັດທ່ຽງທຳທາງຕຸລາການໃນອາຊຽນ

ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ແລະ ຄວາມຊື່ສັດທ່ຽງທຳທາງຕຸລາການ ຊຸດເຄື່ອງມືສຳລັບຜູ້ພິພາກສາ

JIN
ASEAN

ອົງການ UNDP ແມ່ນອົງການແຖວໜ້າຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດທີ່ຕໍ່ສູ້ເພື່ອຍຸດຕິຄວາມທຸກຍາກ, ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ. ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເຄືອຂ່າຍໃນວົງກວ້າງຂອງພວກເຮົາກັບບັນດາຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານຢູ່ໃນ 170 ປະເທດ, ພວກເຮົາຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດຕ່າງໆໃນການຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ມີຄວາມທົນທານສໍາລັບຜູ້ຄົນແລະໂລກ.

ສາມາດຮຽນຮູ້ເພີ່ມເຕີມໄດ້ທີ່ undp.org ຫຼື ຕິດຕາມ [@UNDP](https://twitter.com/UNDP).

ຜົນການສຶກສາ, ການຕີຄວາມໝາຍ ແລະ ທັດສະນະທີ່ນໍາສະເໜີໃນສື່ສິ່ງພິມນີ້ແມ່ນເປັນຂອງບັນດາຜູ້ຂຽນ ແລະ ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງເປັນຕົວແທນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ລວມທັງອົງການ UNDP, ຫຼື ບັນດາລັດພາຄີຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ.

ສະຫງວນລິຂະສິດ © UNDP 2021

ສິດທິທັງໝົດແມ່ນຖືກສະຫງວນໄວ້.

ສໍາລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ, ສາມາດເຂົ້າເບິ່ງໄດ້ທີ່ [Judicial Integrity Network in ASEAN Webpage](#)

ບົດສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ

ຊຸດເຄື່ອງມືນີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການມອບໝາຍໃນປີ 2021 ໂດຍອົງການ UNDP ຫ້ອງການພາກພື້ນທີ່ບາງກອກ ພາຍໃຕ້ຂອບວຽກຂອງໂຄງການລະດັບພາກພື້ນທີ່ກ່ຽວກັບ “ຄວາມເປັນເລີດຂອງສານເຜື້ອຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທໍາສໍາລັບທຸກຄົນ: ເຄືອຂ່າຍຄວາມທ່ຽງທໍາດ້ານຕຸລາການໃນອາຊຽນ.”

ຜູ້ນໍາທີມໃນການຂຽນ ແມ່ນ Sarah McCoubrey (ຂັ້ນຕອນການແກ້ໄຂແບບ CALIBRATE), ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານຄວາມຊື່ສັດຂອງຕຸລາການ. ການພັດທະນາຜະລິດຕະພັນດ້ານຄວາມຮູ້ນີ້ໄດ້ຖືກປະສານສົມທົບໂດຍ Liviana Zorzi, ຜູ້ຊ່ຽວຊານຂອງໂຄງການດ້ານຄວາມໂປ່ງໃສ & ຄວາມຮັບຜິດຊອບຈາກອົງການ UNDP. ອອກແບບການຈັດໜ້າໂດຍ Pundaree Boonkerd.

ຊຸດເຄື່ອງມືນີ້ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກຄໍາຄິດເຫັນອັນເລິກເຊິ່ງຈາກ: Nicholas Booth, ຫົວໜ້າທີມການຄຸ້ມຄອງຈັດການຂອງອົງການ UNDP ແລະ ຈາກບັນດາສະມາຊິກຂອງກຸ່ມທີ່ປຶກສາຂອງເຄືອຂ່າຍຍຸຕິທໍາອາຊຽນ ໂດຍປະກອບມີ:

- Justice Shiranee Tilakawardane
- Lawrence Glanfield AM
- Dr Nihal Jayawickrama
- The Hon. Michael Kirby AC CMG
- Jennifer Marie
- The Hon. Murray Kellam AO QC

ຄູ່ຮ່ວມງານຜູ້ໃຫ້ທຶນ

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້ານີ້ແມ່ນສາມາດດໍາເນີນໄດ້ເນື່ອງຈາກໄດ້ຮັບການປະກອບສ່ວນຂອງລັດຖະບານສະຫະລັດ, ສໍານັກງານປາບປາມຢາເສບຕິດສາກົນ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ (INL).

ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ແລະ ຄວາມຊື່ສັດທ່ຽງທຳທາງ ຕຸລາການ ຊຸດເຄື່ອງມືສຳລັບຜູ້ພິພາກສາ

ເຄືອຂ່າຍຄວາມຊື່ສັດທ່ຽງທຳທາງຕຸລາການຂອງອາຊຽນ (JIN ASEAN) ໄດ້ເຜີຍແຜ່ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ຕໍ່ຄວາມເປັນເລີດດ້ານຕຸລາການ ໂດຍອີງໃສ່ການສຳຫຼວດຂອງຜູ້ພິພາກສາກ່ຽວກັບປະສິບການຂອງພວກເຂົາຕໍ່ກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່. ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວໄດ້ນຳສະເໜີ 9 ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳກ່ຽວກັບດ້ານຕ່າງໆທີ່ຜູ້ພິພາກສາສາມາດນຳເອົາພາວະຄວາມເປັນຜູ້ນຳ ແລະ ຄວາມຊຳນານງານຂອງພວກເຂົາໃນການປົກປ້ອງສິດທິ, ການປະຕິບັດຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບ ເພື່ອໝູນໃຊ້ເຂົ້າໃນການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ເຂົ້າໃນຂະບວນການ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສານ.

ໃນບັນດາ 9 ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳເຫຼົ່ານີ້ ປະກອບມີຍຸດທະສາດເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຜູ້ພິພາກສາແຕ່ລະທ່ານ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາໃຈຜົນກະທົບຂອງເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ຕໍ່ກັບສິດທິຢູ່ໃນສານ ແລະ ຍຸດທະສາດໃນການ ປ່ຽນແປງພາລະບົດບາດຂອງອົງການຕຸລາການໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່.

ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ຖາມຄຳຖາມກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນທີ່ນຳໃຊ້ໃນການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນວິທີການຕ່າງໆ	ກຳນົດກ່ຽວກັບເພດ, ເຊື້ອຊາດ ແລະ ອັກຄະຕິບິນຜົນຖານເອກະລັກຂອງບຸກຄົນ ຢູ່ໃນຂະບວນການຂອງການຮຽນຮູ້	ຮັບການສະຫຼຸບໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບການຝຶກອົບຮົມລະບົບ AI
ກະກຽມຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ພະຍານ ສຳລັບຂະບວນການຂອງສານແບບອອນລາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ	ຍົກສູງກົດໝາຍແລະມາດຖານຄວາມເປັນທຳໃນການທົດລອງ ໃນເວລາທີ່ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີ	ກວດສອບຫຼັກຖານແລະປະຈັກພະຍານທີ່ນຳສະເໜີຜ່ານ ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່

ສິ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຂະບວນ
ການສານກັບຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງແລະພະຍານ

ສະຫນັບສະຫນູນທີມງານຕຸລາການ
ເພື່ອສ້າງທັກສະ & ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວ
ກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່

ເອົາໃຈໃສ່ຢ່າງເຂັ້ມງວດຕໍ່ກັບ
ຊ່ອງທາງໃນການສື່ໂກງ

ຊຸດເຄື່ອງມືນີ້ແມ່ນຖືກອອກແບບເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແກ້າຂໍ້ສະເໜີແນະເຫຼົ່ານີ້. ແຕ່ລະເຄື່ອງມືສາມາດຖືກນຳໃຊ້ໂດຍ ຜູ້ຝຶກສາ ໃນການສຶກສາດ້ວຍຕົນເອງຫຼືການຄຸ້ມຄອງທ້ອງຟິຈາລະນາຄະດີຂອງພວກເຂົາ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນແບບເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ແບບສະເໜືອນຈິງ ແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໂດຍຕຸລາການ ຫຼື ຜູ້ຝຶກສາ ໃນການກຳນົດນິດແຜນຂອງຄະນະກຳມະການເພື່ອນຳເອົາການກຳນົດບຸລິມະສິດການຝຶກສາຄະດີທີ່ເປັນເລືອກຂອງສານ ເຂົ້າໄປໃນການອອກແບບ, ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການປະເມີນກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນລະບົບຍຸຕິທຳ.

ກົດເລືອກເລກໜ້າຂ້າງລຸ່ມນີ້ ເພື່ອໄປຍັງແຕ່ລະເຄື່ອງມື.

06 ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ຖືກນຳໃຊ້ແລ້ວໃນສານຄືແນວໃດ?

20 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການຍື່ນເອກະສານແບບອີເລັກໂທຣນິກ ແລະ ແບບຟອມອອນໄລນ໌

08 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ຂອງສານ

22 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບແນວທາງທີ່ແຜນນຳ ແລະ ແອັບເພື່ອການສຶກສາສຳລັບສາທາລະນະຊົນ

10 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບປັນຍາປະດິດ / ເຄື່ອງຈັກແຫ່ງການຮຽນຮູ້

24 ບົດບາດຂອງຕຸລາການຕໍ່ການກຳນົດເງື່ອນໄຂ ແລະ ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ

12 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແບບອອນລາຍ

26 ຄວາມເປັນເລືອກຂອງສານ: ສິ່ງທີ່ຕ້ອງກວດສອບ ສຳລັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ

14 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ Blockchain

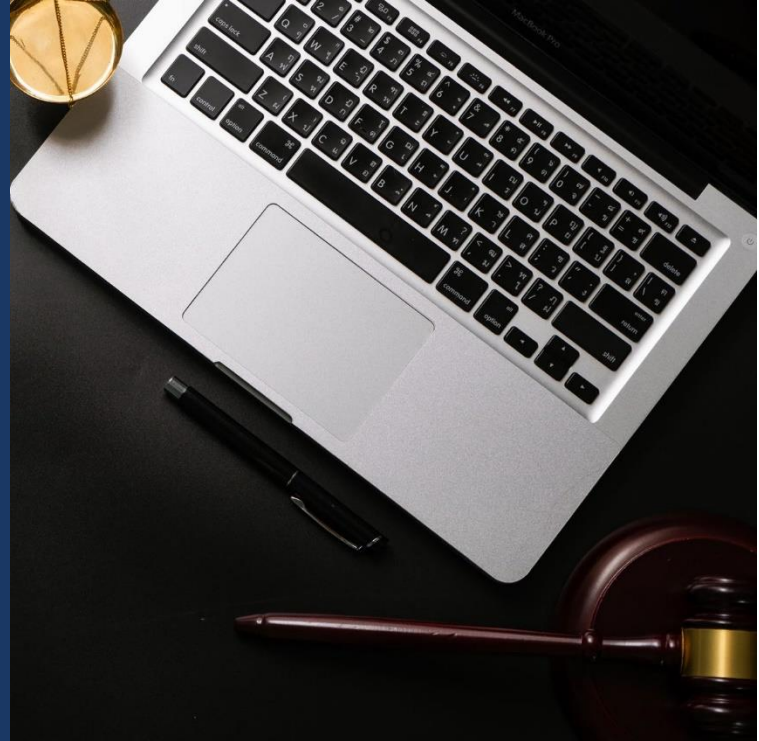
28 ການປະເມີນກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່

16 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບສານແບບອອນລາຍ ຫຼື ແບບທາງໄກ

30 ຜົນສະທ້ອນຂອງ A2J ແລະ ລະບຽບກົດລະ ຕໍ່ກັບເຕັກໂນໂລຊີທ້ອງໄຕ່ສວນ: ສິ່ງທີ່ຕ້ອງກວດສອບສຳລັບຄວາມເປັນເລືອກດ້ານຕຸລາການ

18 ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຄະດີແບບອີເລັກໂທຣນິກ

ເຕັກໂນໂລຊີຖືກນຳ ໃຊ້ໃນສານຄື ແນວໃດ?

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈວ່າເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ສິ່ງຜົນແນວໃດຕໍ່ກັບຂະບວນການຂອງສານ
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈແບບທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ຂອງສານ

[ກອາປະຊຸມສາກົນວ່າດ້ວຍການສ້າງສານໃຫ້ເປັນສານທີ່ດີເລີດ](#) ໄດ້ຕີຜົມຂອບວຽກສຳລັບຄວາມເປັນເລີດຂອງສານ ສະບັບປັບປຸງທີ່ສາມ ເຊິ່ງໄດ້ຮ່າງ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍເພື່ອໃຫ້ຄຳແນະນຳທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້.

ທ່ານສາມາດເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍໄດ້ທີ່ [ໜ້າ 39 ຂອງຂອບວຽກດັ່ງກ່າວ ເຊິ່ງສາມາດເຫັນໄດ້ຢູ່ທີ່ນີ້](#)

ຂັ້ນຕອນໃນຂະບວນການທາງກົດໝາຍ	ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່	ຄວາມຮຽກຮ້ອງຂອງຜູ້ນຳໃຊ້ແບບສາທາລະນະ	ຄວາມຮຽກຮ້ອງດ້ານຕຸລາການ
ຫຼີກເວັ້ນບັນຫາທາງດ້ານກົດໝາຍ	ສັນຍາກັບຜູ້ກວດສອບແບບອັດຕະໂນມັດ Blockchain	ເຂົ້າເຖິງງ່າຍ ລາຄາບໍ່ແພງ	
ການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງດ້ານກົດໝາຍ	ການໃຫ້ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານກົດໝາຍຜ່ານທາງ WhatsApp ແລະ ຊ່ອງທາງການສື່ສານອື່ນໆ	ມີຫຼາຍພາສາ ຟຣີ	
ລາຍງານບັນຫາທາງດ້ານກົດໝາຍ	ແອັບບັນທຶກປະສົບການຕ່າງໆ ເຄື່ອງມືການລາຍງານຕຳຫລວດຊ່ອງທາງຕ່າງໆ	ເປັນສ່ວນຕົວ ປອດໄພ ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທາງດ້ານຈິດໃຈ ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າໃນສານ	ປອດໄພ ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າໃນສານ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານດ້ານຫຼັກຖານ

ຂັ້ນຕອນໃນ ຂະບວນການທາງ ກົດໝາຍ	ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່	ຄວາມຮຽກຮ້ອງຂອງຜູ້ນຳ ໃຊ້ແບບສາທາລະນະ	ຄວາມຮຽກຮ້ອງດ້ານ ຕຸລາການ
ເລີ່ມຕົ້ນການດຳເນີນ ຄະດີທາງກົດໝາຍ	ການຍື່ນເອກະສານແບບເອ ເຣັກໂທນິກ ຕົວຊ່ວຍສຳລັບແບບຟອມ ແນວທາງທີ່ແນະນຳ	ໃຊ້ງ່າຍ ປອດໄພ	ປອດໄພ ມີການເຂົ້າເຖິງໃນຫຼາຍລະດັບ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
ຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງຄະດີ	ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແບບ ອອນລາຍ ຊ່ອງທາງໃນການຄຸ້ມຄອງຄະດີ ການຄາດຄະເນຂອງ AI ກ່ຽວກັບ ຄວາມຄືບໜ້າຂອງຄະດີ	ວ່ອງໄວ ປອດໄພ ໂປ່ງໃສ	ປອດໄພ ໂປ່ງໃສ ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການ ພິຈາລະນາຕັດສິນຢ່າງ ຮອບຄອບ
ການເປີດເຜີຍ, ການຄົ້ນພົບ, ການຍື່ນສະເໜີ ຫຼັກຖານ	ແອັບລາຍງານຕຳຫລວດ ຊ່ອງທາງໃນການຄຸ້ມຄອງຄະດີ ການຍື່ນເອກະສານແບບເອ ເຣັກໂທນິກ	ປອດໄພ ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າໃນສານ ງ່າຍດາຍ	ປອດໄພ ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າໃນສານ ມີການເຂົ້າເຖິງໃນຫຼາຍລະດັບ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
ການໄຕ່ສວນ	ຊ່ອງທາງການໃຊ້ວິດີໂອ ການແປພາສາ ເຄື່ອງມືໃນການເຂົ້າເຖິງ	ປອດໄພ ຜຣີ	ປອດໄພ ຜຣີ
ການບັນທຶກຄຳຕັດສິນ	ຄຳແນະນຳຈາກ AI ກ່ຽວກັບການ ຕັດສິນ ສ້າງການຕັດສິນແບບອັດຕະໂນມັດ	ວິທີການທີ່ໂປ່ງໃສ	ເປີດໂອກາດໃຫ້ມີການຕັດສິນ ຂອງສານ ເປັນວິທີການທີ່ໂປ່ງໃສ
ການສົ່ງຜິນການຕັດສິນ ໃຈ	ຊ່ອງທາງການໃຊ້ວິດີໂອ ການແຈກຢາຍຜ່ານສື່ແບບ ອັດຕະໂນມັດ WhatsApp ແລະ ຊ່ອງທາງອື່ນໆໂດຍກົງ ໃນພື້ນທີ່ ສາທາລະນະ	ປອດໄພ ຜຣີ	ປອດໄພ ຜຣີ
ການບັງຄັບໃຊ້	ເຄື່ອງມື Blockchain ແລະ e-garnishment	ປອດໄພ ມີສິດທິພາບ	ປອດໄພ ມີລະດັບການເຂົ້າເຖິງ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
ການອຸທອນ	ພື້ນທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຄະດີ	ວ່ອງໄວ ປອດໄພ ໂປ່ງໃສ	ປອດໄພ ໂປ່ງໃສ ເປີດໂອກາດໃຫ້ມີການຕັດສິນ ຂອງສານ

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວ ກັບເຕັກໂນໂລຊີ ໃໝ່ຂອງສານ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ມີຄວາມສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໂດຍທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ຂອງສານ

ຄຳນິຍາມຂອງຄຳສັບທົ່ວໄປ

ຄວາມເປັນດິຈິຕອລ: ການຫັນປ່ຽນຂະບວນການ ແລະ ເນື້ອໃນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຈາກຮູບແບບດັ້ງເດີມໄປສູ່ຮູບແບບດິຈິຕອລ ເຊິ່ງນີ້ ລວມມີ ການພັດທະນາແບບຟອມອອນໄລນ໌, ຊ່ອງທາງໃນການສົ່ງເອກະສານ ຫຼື ການເຂົ້າເຖິງການຕັດສິນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຂະບວນການຂອງສານໃນຮູບແບບທົ່ວໄປ ແຕ່ເປັນແບບອອນໄລນ໌.

ການຫັນເປັນດິຈິຕອນ – ນຳ ໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແບບດິຈິຕອນ ເພື່ອປ່ຽນແປງຮູບແບບ ແລະ ຂະບວນການດຳເນີນງານທາງຍຸຕິທຳ ເຊິ່ງລວມເອົາວິທີການທີ່ເຕັກໂນໂລຊີຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນໃຫ້ມີວິທີການໃຫມ່ໃນການຈັດສິ່ງ ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງຄວາມຍຸຕິທຳ.

ການຫັນປ່ຽນເປັນດິຈິຕອນ - ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານວັດທະນະທຳໃນລະບົບແລະສະຖາບັນໂດຍຜ່ານເຕັກໂນໂລຊີແບບດິຈິຕອນ ລວມມີການອອກແບບທີ່ເອົາຜູ້ຊົມໃຊ້ເປັນໃຈກາງ, ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ນາຍຈ້າງ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ເຮັດວຽກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ການຫັນປ່ຽນເປັນດິຈິຕອລສາມາດອຳນວຍ

ຄວາມສະດວກສະບາຍມາໃຫ້ແກ່ການຫັນປ່ຽນທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ວັດທະນະທຳທາງຕຸລາການ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງໃຫ້ຫຼາຍ ຂຶ້ນ.

ບບອຍເຜີຍຂອງຫລັງ - ຫຼັກການທວບຂອງການລວມເອົາທຸກຄົນຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງທີ່ດຳເນີນການຜ່ານບັນດາແຜນຍຸດທະສາດທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຂອງອົງການ UNDP. ຂອບການພັດທະນາແມ່ນອີງໃສ່ການນຳໃຊ້ອົງການ UNDP ໃນຖານະທີ່ເປັນຜູ້ເຊື່ອມໂຍງກັບຜູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ມີຄວາມຊ່ຽວຊານ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖືໃນການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການພັດທະນາທີ່ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງທຸກຄົນ. ຫຼັກການນີ້ (LNOB) ມັກຈະຖືກຍົກຂຶ້ນມາໂຕ້ແຍ້ງກັບການເປີດຕົວເຕັກໂນໂລຊີຢ່າງໄວ ວ່າ, ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ແນໃສ່ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະ ຍັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຫຼື ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ.

ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ (A2J) - ຄຳທີ່ໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເພື່ອກວມເອົາແນວຄວາມຄິດທັງໝົດກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ -ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການເຂົ້າເຖິງກົດໝາຍຍຸດຕິ ທຳ, ການເຂົ້າເຖິງທາງດ້ານພື້ນທີ່ ແລະ ພາສາ, ການ ປັບຕົວໃນການເຂົ້າເຖິງເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມ ຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້.

ປະເພດທົ່ວໄປຂອງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິທີການ ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃຊ້ສານ

ລາຍຊື່ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ກຳນົດບາງສ່ວນກ່ຽວກັບຂະບວນການຂອງສານ
ແບບອັດຕະໂນມັດ ຫຼື ແບບອອນໄລນ໌ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ ທົ່ວໄປຢູ່ໃນສານ
ທົ່ວໂລກ.

ແຕ່ລະປະເພດຂອງເຕັກໂນໂລຊີໄດ້ຖືກອະທິບາຍລາຍລະ
ອຽດເພີ່ມເຕີມໂດຍຫຍໍ້ ເຊິ່ງເປັນຂໍ້ມູນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຊຸດ
ເຄື່ອງມືນີ້ສຳລັບຜູ້ພິພາກສາ.

ການຄຸ້ມຄອງຄະດີ

- ເອກະສານຄະດີແບບດິຈິຕອລ
- ບັນດາຜູ້ໃຊ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງແບບຟອມ, ຫຼັກຖານ,
ເອກະສານໃນຊຸດດຽວ
- ຕົວແບບຄວາມຄືບໜ້າຂອງຄະດີ / ກຳນົດການ
- ການເກັບຮັກສາ ແລະ ກູ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄະດີ
- ລະດັບການເຂົ້າເຖິງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ພະນັກງານສານ,
ຜູ້ພິພາກສາ, ທະນາຍຄວາມ, ສາທາລະນະຊົນ)
- ຄວາມໂປ່ງໃສຂອງຄວາມຄືບໜ້າຂອງຄະດີ
- ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນແລະຫຼັກຖານ
- ສ້າງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄະດີ

ສານແບບອອນລາຍ / ທາງໄກ

- ວິດີໂອການໄຕ່ສວນ
- ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແບບອອນລາຍ ໂດຍແມ່ນຄົນ
ເປັນຜູ້ຕັດສິນໃຈ
- ວິດີໂອການເຂົ້າເຖິງສານປະຊາຊົນດ້ວຍຕົນເອງ
(ສຳລັບຜູ້ຖືກຄຸມຂັງ, ພະຍານທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ,
ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ແລະອື່ນໆ)

ການເຂົ້າເຖິງຂອງສາທາລະນະຊົນ

- ການຍື່ນເອກະສານແບບເອເຣັກໂທນິກ
- ແບບຟອມອອນໄລນ໌

AI ບັນຍາປະດິດ / ການຮຽນຮູ້ຂອງເຄື່ອງຈັກ

- AI ຖືກປະສົມປະສານເຂົ້າໃນການດຳເນີນງານຂອງສານ
- ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແບບອອນລາຍ ໂດຍແມ່ນຄົນເປັນ
ຜູ້ຕັດສິນໃຈ
- ຮ່າງແບບເອກະສານກ່ອນຄຳຕັດສິນ
- ການປະກັນຕົວ, ການລົງໂທດ ແລະ ຄາດຄະເນສຳລັບ
ຜູ້ພິພາກສາ / ທະນາຍຄວາມ
- ຄາດຄະເນຄຳຕັດສິນ (ຜິນລັບ) ສຳລັບຜູ້ຊົມໃຊ້ສາທາລະນະ

ຂໍ້ມູນ/ສະຖິຕິກ່ຽວກັບຄວາມຍຸຕິທຳ

- ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສານ (ເວລາໃນການທົດ
ລອງ, ອັດຕາການແກ້ໄຂ)
- ຂໍ້ມູນຜູ້ຊົມໃຊ້ (ການສອບສວນ, ປະເພດ
ຂອງຄະດີ, ຄວາມຊັບຊ້ອນຂອງຄະດີ,
ສະຖິຕິຂອງປະຊາກອນ)
- ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການດ້ານຄວາມຍຸຕິ
ທຳ (ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ, ຄວາມ
ຕ້ອງການທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຕອບສະໜອງ,
ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສັງຄົມພົນລະເຮືອນ, ຜູ້ປົກ
ປ້ອງສິດທິມະນຸດ)

ຂໍ້ມູນທາງດ້ານກົດໝາຍ

- ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານ
ກົດໝາຍ ແລະ ການສຶກສາ
- ການສົ່ງຕໍ່ທາງອອນໄລນ໌, chat-bots
- ການເຂົ້າເຖິງຄຳຕັດສິນແບບອອນໄລນ໌
ຂອງສາທາລະນະຊົນ

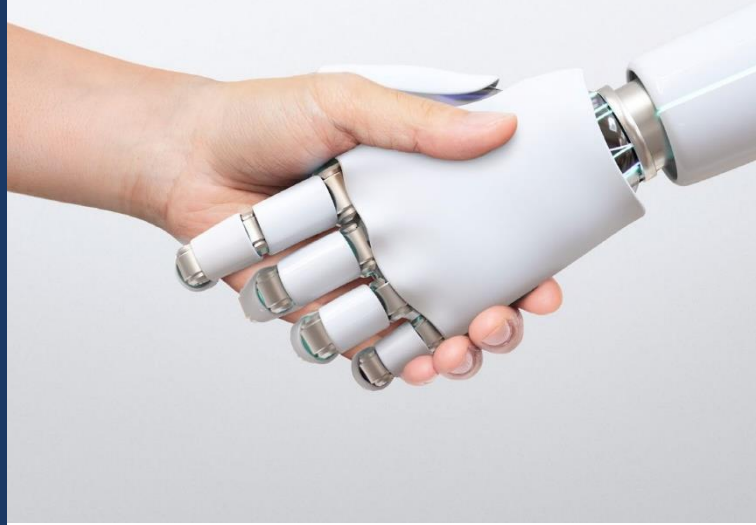
ການສື່ສານດ້ານຄວາມຍຸຕິທຳ

- ການເຜີຍແຜ່ໂດຍກົງກ່ຽວກັບການ
ຕັດສິນທີ່ເປັນສັບພາສາທຳມະດາໂດຍ
ຜ່ານອີເມລ໌, WhatsApp, ເວັບໄຊທ໌,
ແລະອື່ນໆ.
- ເຄື່ອງມືໃນການອອກອາກາດສຳລັບ
ການຕັດສິນ ຫຼືຂະບວນການປ່ຽນແປງ
ຕ່າງ (ເຊັ່ນ: WhatsApp)

ຄວາມສ່ຽງຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້

- ແອັບເພື່ອຕິດຕາມບັນຫາດ້ານສິດທິ
(GBV, LGTI+, ຊົນເຜົ່າ)
- ເຄື່ອງມືທີ່ຊ່ວຍໃນການເຂົ້າເຖິງສຳລັບ
ຄົນພິການ
- ເຄື່ອງມືການຕີຄວາມໝາຍ/ການແປ
ຄວາມໝາຍດ້ານພາສາສາດ
- ຕິດຕາມກວດກາການເຂົ້າເຖິງຂະ ບວນ
ການຍຸຕິທຳໂດຍຜູ້ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ
- ການກວດສອບແກ້ໄຂ/ຄະດີອາຍາ
(ໄລຍະເວລາຂອງໂທດ, ການອຸທອນ,
ການບໍລິການຕ່າງໆ, ການລາຍງານກ່ຽວ
ກັບການລະເມີດ)

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ປັນຍາປະດິດ / ການຮຽນຮູ້ຂອງ ເຄື່ອງຈັກ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການແລະການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນສານ

ຄຳນິຍາມ:

ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາ : ເຫດຜົນທາງຄະນິດສາດ / ສຸດທີ່ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເພື່ອດຳເນີນຫຼືຮ່າງການຕັດສິນ

ການຕັດສິນແບບອັດຕະໂນມັດ : ການຕັດສິນໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາແບບຄາດຄະເນ

ປັນຍາປະດິດ ຫຼື AI : ເປັນຄຳສັບຫຼັກສຳລັບວິທີການ ແລະ ເຄື່ອງມືຕ່າງໆ ລວມທັງຂະບວນການຮຽນຮູ້ຂອງເຄື່ອງຈັກ, ການຈິດຈຳໃບໜ້າ, ແລະ ພາສາທີ່ມີຄວາມເປັນທຳມະຊາດ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ, ສຸດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ, ແລະ ຂະບວນການແບບອັດຕະໂນມັດໃນການດຳເນີນງານ

ການຮຽນຮູ້ຂອງເຄື່ອງຈັກ : ລະບົບຄອມພິວເຕີທີ່ຮຽນຮູ້ ແລະ ປັບຕົວ ໂດຍບໍ່ມີການປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳຢ່າງລະອຽດ ໂດຍການນຳໃຊ້ສຸດການແກ້ໄຂບັນຫາ, ຮູບແບບຂອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຕົວແບບທາງສະຖິຕິ

ລະບົບປັນຍາປະດິດແມ່ນໄດ້ຮັບການຝຶກຝົນໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່, ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມາຈາກການຕັດສິນທີ່ຜ່ານມາ. ລະບົບ AI ມີຄວາມຫນ້າເຊື່ອຖືໂດຍຂຶ້ນກັບຂໍ້ມູນທີ່ພວກມັນອີງໃສ່ເທົ່ານັ້ນ. ຖ້າລະບົບໄດ້ຮັບການຝຶກຝົນກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນທີ່ມີຄວາມລຳອຽງ ຫຼື ຂໍ້ມູນຈາກສ່ວນດຽວ, ມັນກໍ່ຈະສ້າງຜິດໄດ້ຮັບທີ່ມີຄວາມລຳອຽງ.

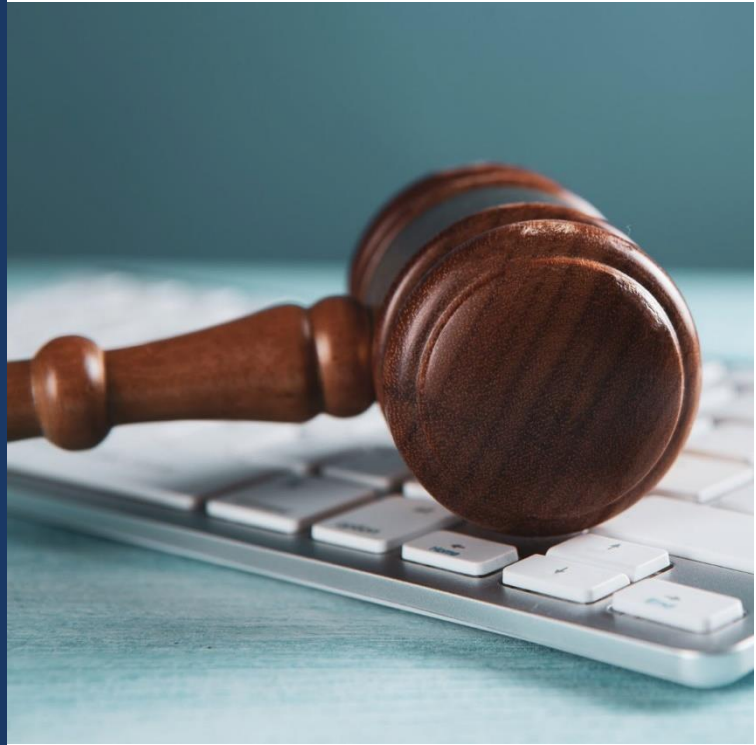
AI ເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສຳຄັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນຜູ້ຝຶກສາແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງໂປ່ງໃສ ດ້ວຍການພິຈາລະນາຕັດສິນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຕໍ່ກັບຄວາມພຽງພໍຂອງຂະບວນການແລະຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄວາມທ່ຽງທຳຂອງຜົນໄດ້ຮັບ.

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ໃນສານ:

- ກຳນົດການມີສິດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດຖະບານ
- ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ເດັກ
- ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຂອງການລ່ວງລະເມີດພາຍໃນຄອບຄົວໃນອະນາຄົດ
- ການຄາດເດົາວ່ານັກຮຽນມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ຄວາມຮຸນແຮງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຮງຮຽນຫຼືບໍ່
- ການຄາດເດົາວ່າອາດຊະຍາກຳຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃສ ຫຼືໃຜຈະມີສ່ວນຮ່ວມແຕ່
- ຄາດຄະເນຄວາມໄວຂອງຄະດີ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບ
- ແນະນຳການມີສິດເຂົ້າເມືອງ
- ການປະເມີນຄວາມເໝາະສົມໃນການປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກກ່າວຫາທາງອາຍາໃຫ້ໄດ້ຮັບການປະກັນຕົວ
- ການແນະນຳການລົງໂທດ ຫຼື ການມີສິດຖືກກັກຂັງ ລວມທັງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເກີດເຫດການຊ້ຳຄືນອີກ
- ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງອອນລາຍສຳລັບເລື່ອງສ່ວນຕົວຕ່າງໆ
- ການປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງສານ
- ສ້າງເນື້ອໃນຄຳຕັດສິນສຳລັບຜູ້ພິພາກສາ
- ການຕັດສິນຂອງມວນຊົນ, ການຈັດກຸ່ມການຕັດສິນທີ່ຄ້າຍຄືກັນ
- ການຄັດແຍກຄະດີທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ
- ການປະເມີນການປະຕິບັດງານຂອງທະນາຍຄວາມ, ໄອຍະການ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາ

	ຜົນສະທ້ອນທາງບວກ	ຜົນສະທ້ອນທາງລົບ
ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ	ແຍກຜູ້ພິພາກສາອອກຈາກການກ່າວຫາກ່ຽວກັບຄວາມລຳອຽງໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາວິເຄາະໄວຫຼືຂອບເຂດຂອງຄະດີ ແລະ ບັດໄຈຕ່າງໆ ເລັ່ງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການຮ່າງເອກະສານ	ອັກຄະຕິທາງເພດ, ເຊື້ອຊາດ ແລະ ອື່ນໆທີ່ເຊື່ອງຊ້ອນຢູ່ຫຼຸດຜ່ອນການຕັດສິນຂອງສານ ແລະ ອົງປະກອບຂອງມະນຸດໃນການຕັດສິນ ງ່າຍໃນການນຳໃຊ້ສຳລັບຜູ້ພິພາກສາ
ຄວາມເປັນສ່ວນ ຕົວ ແລະ ຄວາມ ປອດໄພ	ຂັ້ນຕອນຄວາມປອດໄພແບບອັດຕະໂນມັດ ແລະການຂັດເກົາຂໍ້ມູນ ປົກປ້ອງໄຟລ໌ຈາກຄວາມສ່ຽງດ້ານອັກຄະໄພ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ	ຄວາມປອດໄພຂອງການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນແມ່ນກຳລັງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການຖືກແຮັກ
ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ	ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດແນວໂນ້ມ, ຊ່ອງວ່າງການບໍລິການແລະນະວັດກຳຕ່າງໆ ນະວັດຕະກຳຂອງພາກເອກະຊົນຍັງສືບຕໍ່ປັບປຸງເຕັກໂນໂລຊີເຫຼົ່ານີ້	ຄູ່ຮ່ວມງານຂອງພາກເອກະຊົນມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວ ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດເປົ້າໝາຍທີ່ເປັນບຸກຄົນຫຼືກຸ່ມຄົນ ກົດລະບຽບທີ່ຈຳກັດໃນການເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ ຄວາມສ່ຽງຂອງຂໍ້ມູນທີ່ຈະຖືກຂາຍ
ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍ	ຂັດຂວາງບໍ່ໃຫ້ຜູ້ມີອຳນາດມີອິດທິພົນຕໍ່ພະນັກງານໃນລະບົບກົດໝາຍ	ມີຄວາມຍາກຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະກຳນົດ ແລະ ຮຽກຮ້ອງກ່ຽວກັບຄວາມລຳອຽງຢູ່ໃນລະບົບກົດໝາຍ ຍາກສຳລັບປະຊາຊົນທີ່ຈະເຂົ້າໃຈ/ໄວ້ວາງໃຈ
ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ	ສາມາດກຳນົດຮູບແບບຂອງຄວາມລຳອຽງຕໍ່ກັບກຸ່ມສ່ຽງໃນການຕັດສິນ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ ຊ່ວຍກຳນົດໄລຍະເວລາຂອງສານໃຫ້ໄວ ຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ	ບໍ່ມີຄວາມເປັນເອກະພາບຂອງໜ່ວຍງານທີ່ວິເຄາະຂໍ້ມູນຫຼືສະຫນັບສະຫນູນດ້ານຄະດີ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ໄຟຟ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ຮາດແວ) ຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວ ກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດ ແຍ່ງແບບອອນໄລນ໌

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນສານ

ຄຳນິຍາມ:

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແບບອອນໄລນ໌: ວິທີການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານກົດໝາຍໃນຊ່ອງທາງດິຈິຕອລ, ການແບ່ງປັນເອກະສານ, ການໂຕ້ຖຽງ ແລະ ການຕັດສິນແບບອອນໄລນ໌.

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແບບອອນໄລນ໌ອາດຈະປະກອບມີ:

- ວິທີການໃນການຕັດສິນ,
- ຜູ້ຕັດສິນທີ່ເປັນມະນຸດເຮັດວຽກກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆໂດຍຜ່ານໂຄງສ້າງທາງອອນໄລນ໌,
- ການໄກ່ເກ່ຍໂດຍອີງໃສ່ການສົນທະນາ, ຫຼື
- ການແນະນຳທາງເລືອກໃຫ້ຜູ້ດຳເນີນຄະດີ.

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ໃນສານ:

- ລະບົບການຊື້ຂາດຂອງພາກເອກະຊົນ
- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຜູ້ບໍລິໂພກກັບຮ້ານຂາຍຢ່ອຍ
- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງທຸລະກຳໃນການຊື້ເຄື່ອງອອນໄລນ໌ (eBay, PayPal)
- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງໂຕ້ກ່ຽວກັບໃບສັ່ງການລະເມີດກົດຈະລາຈອນ
- ການຮຽກຮ້ອງຂອງສານຂະໜາດນ້ອຍ
- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັບເຜື່ອນບ້ານ
- ການເຈລະຈາຊຳລະໜີ້ສິນ
- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງເຈົ້າຂອງເຮືອນ-ຜູ້ເຊົ່າ
- ຂໍ້ຕົກລົງການເບິ່ງແຍງ ແລະ ລ້ຽງດູເດັກ
- ຮູບແບບການຄ້າ

	ຜົນສະທ້ອນທາງບວກ	ຜົນສະທ້ອນທາງລົບ
ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ	ໃນຮູບແບບປະສົມປະສານ, ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຝຶກສາມີການວິເຄາະຢ່າງວ່ອງໄວ ຫຼື ກຳນົດຂອບເຂດຂອງຄະດີ ແລະ ປັດໄຈຕ່າງໆ	ອັກຄະຕິທາງເພດ, ເຊື້ອຊາດ ແລະ ອື່ນໆທີ່ເຊື່ອງຊ້ອນຢູ່ ຫຼຸດຜ່ອນອົງປະກອບຂອງມະນຸດໃນການຕັດສິນ ງ່າຍໃນການນຳໃຊ້ສຳລັບຜູ້ຝຶກສາ
ຄວາມເປັນສ່ວນ ຕົວ ແລະ ຄວາມປອດໄພ	ຂັ້ນຕອນຄວາມປອດໄພແບບອັດຕະໂນມັດ ແລະການຂັດເກົາຂໍ້ມູນ	ຄວາມປອດໄພຂອງການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນແມ່ນກຳລັງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການຖືກແຮັກ
ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ	ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດແນວໂນ້ມ, ຊ່ອງວ່າງການບໍລິການແລະນະວັດ ກຳຕ່າງໆ ນະວັດຕະກຳຂອງພາກເອກະຊົນຍັງສືບຕໍ່ບັບປຸງເຕັກໂນໂລຊີເຫຼົ່ານີ້	ຄູ່ຮ່ວມງານຂອງພາກເອກະຊົນມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວ ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດເປົ້າໝາຍທີ່ເປັນບຸກຄົນຫຼືກຸ່ມຄົນ ກົດລະບຽບທີ່ຈຳກັດໃນການເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ ຄວາມສ່ຽງຂອງຂໍ້ມູນທີ່ຈະຖືກຂາຍ
ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍ	ຂັດຂວາງບໍ່ໃຫ້ຜູ້ມີອຳນາດມີອິດທິພົນຕໍ່ພະນັກງານໃນລະບົບກົດໝາຍ ຄາດເດົາໄລຍະເວລາແລະຜົນໄດ້ຮັບໄດ້	ມີຄວາມຍາກຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະກຳນົດ ແລະ ຮຽກຮ້ອງກ່ຽວກັບຄວາມລຳອຽງຢູ່ໃນລະບົບກົດໝາຍ ຍາກສຳລັບປະຊາຊົນທີ່ຈະເຂົ້າໃຈ/ໄວ້ວາງໃຈ
ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ	ເປັນຂະບວນການທີ່ລາຄາຖືກກວ່າ, ໄວກວ່າ ສາມາດກຳນົດຮູບແບບຂອງຄວາມລຳອຽງຕໍ່ກັບກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການຕັດສິນ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ	ຄ່າບໍລິການຕ່າງໆ ກົດກັ້ນຄົນຈຳນວນໜຶ່ງ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ໄຟຟ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ຮາດແວ) ຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ ຕ້ອງການອຸປະກອນສ່ວນຕົວເພື່ອນຳໃຊ້ ການຂາດການວິເຄາະບົດບາດຍິງ-ຊາຍກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ແມ່ຍິງ ອາດຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ທຸກຄົນ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຄວາມຮູ້ທາງດ້ານພາສາ, ຄວາມຮູ້ດ້ານສື່ດິຈິຕອລ ແລະ ອຸປະສັກທາງເສດຖະກິດ

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວ ກັບ Blockchain

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນສານ

ຄຳນິຍາມ:

Blockchain : ຄືປະເພດຂອງຖານຂໍ້ມູນສະເພາະທີ່ໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນຢູ່ໃນກຸ່ມ (blocks). ແຕ່ລະ block ທີ່ຜ່ານການກວດສອບຖືກແລ້ວ ຈະຖືກຜູກກັບ block ອື່ນທີ່ສ້າງເປັນລະບົບຕ່ອງໂສ້ຂໍ້ມູນ - 'blockchain'. ລະບົບຕ່ອງໂສ້ແມ່ນມີການບັນທຶກເວລາແລະວັນທີ ແລະ ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້. Blockchain ຊ່ວຍໃຫ້ຂໍ້ມູນດິຈິຕອລໄດ້ຮັບການບັນທຶກ ແລະ ແຈກຢາຍໃນແບບທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການຕັດແກ້.

Blockchains ສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອດຳເນີນການແບບອັດຕະໂນມັດເຊັ່ນ: ການຈ່າຍເງິນຫຼືການມອບສິດ.

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ໃນສານ:

- ຫຼຸດຜ່ອນການສໍ້ໂກງໃນການລົງຄະແນນສຽງເລືອກຕັ້ງແບບປະຊາທິປະໄຕ
- ການສ້າງສະກຸນເງິນຄລິບໂຕ
- ການຫຼຸດຜ່ອນເວລາການຈະລາຈອນຂອງເງິນຢູ່ໃນທະນາຄານ ແລະ ການທຳທຸລະກຳຕ່າງໆ
- ການບັນທຶກ ແລະ ປະຕິບັດສັນຍາຂອງບໍລິສັດ
- ການບັນທຶກແລະປະຕິບັດຕາມພິໄນກຳ
- ການຕິດຕາມ ແລະ ການກວດສອບຕ່ອງໂສ້ໃນການສະໜອງ
- ການເກັບຮັກສາບັນທຶກທາງການແພດຢ່າງປອດໄພ
- ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງບັນທຶກໃນຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຊັບສິນ
- ການບັນທຶກຄະດີອາຍາທີ່ມີຄວາມແມ່ນຍຳ
- ການດຳເນີນການແກ້ໄຂດ້ວຍຕົນເອງເມື່ອສັນຍາຖືກລະເມີດ

	ຜົນສະທ້ອນທາງບວກ	ຜົນສະທ້ອນທາງລົບ
ຄວາມເປັນເລີດ ທາງດ້ານຕຸລາການ	ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການບັງຄັບໃຊ້ຄຳຕັດສິນຂອງ ສານ ຫຼັກຖານທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ຂອງສັນຍາແລະຝັນກຳ	ຫຼຸດຜ່ອນການຕັດສິນຂອງສານເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມບໍ່ສະເໝີ ພາບ ອຳນາດທາງພູມິສາດໃນດ້ານກົດໝາຍແມ່ນບໍ່ຈະແຈ້ງ
ຄວາມເປັນສ່ວນ ຕົວ ແລະ ຄວາມ ປອດໄພ	ຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວແມ່ນຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຈຳກັດ ບ້ອງກັນການແຮັກ ຫຼື ການຄວບຄຸມຂໍ້ມູນ ປົກປ້ອງເອກະສານທີ່ບັນທຶກໄວ້ຈາກຄວາມສ່ຽງດ້ານອັກຄີ ໄພ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ	
ຄວາມເປັນເຈົ້າ ຂອງຂໍ້ມູນ	ບໍ່ມີການເປັນເຈົ້າຂອງແບບສ່ວນຕົວ ຫຼື ສູນກາງ ບ້ອງກັນການຄວບຄຸມແບບສ່ວນຕົວ ຫຼື ເສດຖະກິດການ	ບໍ່ມີແຕ່ຫົວໜ່ວຍດຽວທີ່ຮັບຜິດຊອບ ລະບຽບການມີຄວາມຈຳກັດ
ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍ	ຂໍ້ມູນທີ່ບັນທຶກໄວ້ຖືກປົກປ້ອງຈາກການຄວບຄຸມ ສັນຍາ, ຝັນກຳ ແລະ ຄຳພິພາກສາສາມາດຖືກບັງຄັບໃຊ້ ແບບອັດຕະໂນມັດ, ໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາໄສອົງ ການຕ່າງໆ	ການກວດສອບ ຫຼື ຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ຈຳກັດ ຂອງ ທຸລະກຳປະກອບອັດຕະໂນມັດ ສາມາດນຳໃຊ້ເພື່ອຊ່ວຍຕົວ ຕົນຂອງຜູ້ກະທຳ ໃຊ້ເພື່ອຝອກຜົນກຳໄລທາງອາຍາ ຍາກທີ່ຈະໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າໃຈ/ເຊື່ອຖືໄດ້
ການເຂົ້າເຖິງ ຄວາມຍຸຕິທຳ	ເຂົ້າເຖິງການບັນທຶກຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວສຳລັບຜູ້ອົບພະຍົບ ແລະ ຜູ້ຜິດຖິ້ນ ການບັງຄັບໃຊ້ສັນຍາ, ຝັນກຳ ແລະ ການເຮັດທຸລະກຳໂດຍ ບໍ່ມີຄຳໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມ ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວທີ່ບັນທຶກໄວ້ ແລະ ຊັບສິນສຳລັບແມ່ຍິງ, ກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ	ຄຳໃຊ້ຈ່າຍຂອງລະບົບ Blockchain (ພະລັງ ງານ) ອາດຈະຖືກສົ່ງໄປຮອດຜູ້ຊົມໃຊ້, ເຮັດໃຫ້ ຈຳກັດການ ເຂົ້າເຖິງ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ໄຟຟ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ຮາດແວ) ຍັງບໍ່ທັນ ທົ່ວເຖິງ ອາດຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ທຸກຄົນ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ ຈຳກັດດ້ານຄວາມຮູ້ທາງດ້ານພາສາ, ຄວາມຮູ້ດ້ານສື່ຕິ ຈິຕອລ ແລະ ອຸປະສັກທາງເສດຖະກິດ

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ສານແບບອອນໄລນ໌ ຫຼື ທາງໄກ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນສານ

ຄຳນິຍາມ:

ການດຳເນີນຄະດີຂອງສານແບບສະເໝືອນຈິງ: ໝາຍເຖິງ ສານ ແບບທາງໄກ ຫຼື ການໄຕ່ສວນແບບທາງໄກ ເຊິ່ງລວມທັງ ການໄຕ່ສວນທາງວິດີໂອ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງວິດີໂອ ກັບແບບ ເຊິ່ງ ໜ້າຢູ່ໃນສານ ເຊັ່ນ: ສຳລັບຄະດີທີ່ຖືກຄຸມຂັງ, ພະຍານ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານທີ່ຢູ່ຄວາມສ່ຽງ. ການປະກົດຕົວແບບສະ ເໝືອນຈິງ ສາມາດດຳເນີນຜ່ານທາງວິດີໂອ ຫຼື ທາງໂທລະສັບ ກໍໄດ້.

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19 ໄດ້ກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການ ນຳໃຊ້ສານແບບສະເໝືອນຈິງ. ສານແບບອອນໄລນ໌ ແມ່ນບໍ່ ມີຜູ້ໃດທີ່ຢູ່ໃນຫ້ອງໄຕ່ສວນ ຫຼື ແບບເຊິ່ງໜ້າ ລວມທັງຜູ້ຜິ ພາກສາ ເຊິ່ງໄດ້ກາຍເປັນສິ່ງທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອສືບຕໍ່ປະຕິ ບັດໜ້າທີ່ຂອງສານ.

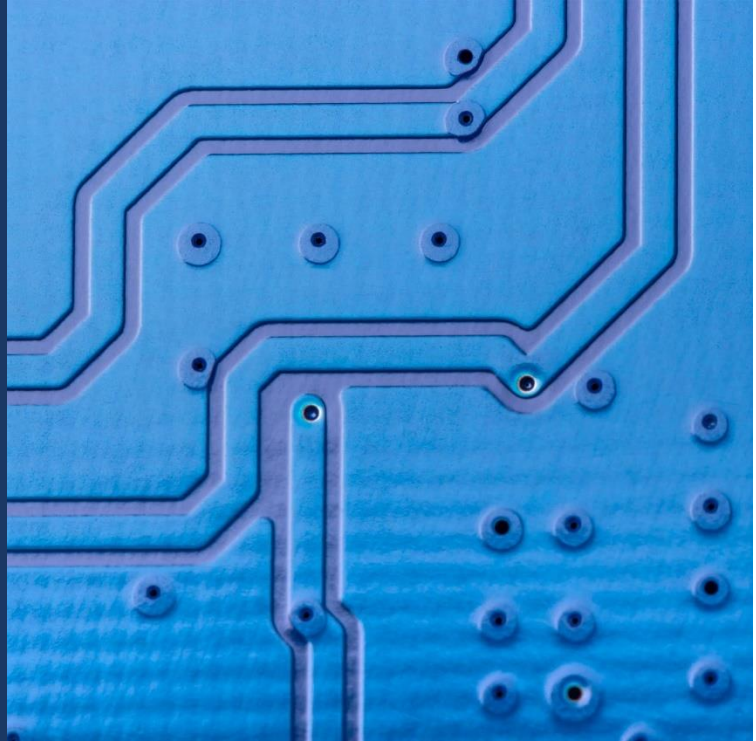
ການຮັບຮອງເອົາເຕັກໂນໂລຊີການສອບສວນແບບສະເໝືອນຈິງ ຢ່າງໄວວາ ໄດ້ເກີດມີຄຳຖາມທີ່ຜິ່ນເດັ່ນກ່ຽວກັບການສອບສວນ ແບບສະເໝືອນຈິງວ່າເປັນການທົດແທນແບບເຊິ່ງໜ້າ, ລວມທັງ ຜົນກະທົບຂອງຂະບວນການນີ້ຕໍ່ກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ໃນສານ:

- ການປະກົດຕົວແບບທາງໄກ ຫຼື ສະເໝືອນຈິງຂອງພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຖືກຄຸມຂັງເຂົ້າໄປໃນຫ້ອງໄຕ່ສວນ
- ການເຂົ້າເບິ່ງຂອງສາທາລະນະຊົນ ແລະ ສື່ມວນຊົນກ່ຽວ ກັບການດຳເນີນຄະດີໃນຫ້ອງໄຕ່ສວນ
- ການປະກົດຕົວທາງໂທລະສັບ ຫຼື ວິດີໂອໃນຂະບວນການ ຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການກຳນົດເວລາ
- ການໄຕ່ສວນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຸລາການຢູ່ບ່ອນອື່ນໆ
- ມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຫ້ອງໄຕ່ສວນສະເໝືອນຈິງຈາກທຸກ ພາກສ່ວນ ແລະ ພະນັກງານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມມາຈາກສະຖານທີ່ ທີ່ຕ່າງກັນ
- ຄວາມອາດສາມາດບິນຜິ່ນຖານວິກິດການແບບຊົ່ວຄາວ ໃນການດຳເນີນສານແບບສະເໝືອນຈິງ (ໂລກລະບາດ, ແຜ່ນດິນໄຫວ, ແລະອື່ນໆ)
- ການປະກົດຕົວແບບສະເໝືອນຈິງຈາກເຂດຫ່າງໄກ ສອກຫຼີກ / ເຂດຊົນນະບົດ
- ການໄຕ່ສວນສະເໝືອນຈິງສຳລັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບຫຼາຍປະເທດ

	ຜົນສະທ້ອນທາງບວກ	ຜົນສະທ້ອນທາງລົບ
ຄວາມເປັນເລີດ ທາງດ້ານຕຸລາການ	ເພີ່ມຂອບເຂດຂອງຫຼັກຖານໃນການໄຕ່ສ່ວນໃນຄະດີ	ຄຸນນະພາບວິດີໂອທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງ ຄວາມສາມາດທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງ ຫຼື ມີຈຳກັດໃນການປະເມີນ ຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງພະຍານ ຫຼື ກວດກາຫຼັກຖານ ຍາກທີ່ຈະປະເມີນຄວາມຖືກຕ້ອງ, ຄວາມເປັນຈິງ ຫຼື ຄວາມ ປອດໄພຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ
ຄວາມເປັນສ່ວນ ຕົວ ແລະ ຄວາມ ປອດໄພ	ພະຍານສາມາດໃຫ້ການຈາກສະຖານທີ່ທີ່ປອດໄພ	ຄວາມປອດໄພຂອງຊ່ອງທາງແບບວິດີໂອ ເພື່ອປ້ອງກັນການ ເບິ່ງເຫັນ, ການບັນທຶກ ຫຼື ການເກັບຮັກສາທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດ ການກວດສອບໜ້ອຍສຸດຂອງການປົກປ້ອງຄວາມເປັນ ສ່ວນຕົວ ໃນຕອນທີ່ຖືກຮັບຮອງເອົາໃນພາວະວິກິດການ
ຄວາມເປັນເຈົ້າ ຂອງຂໍ້ມູນ		ຄູ່ຮ່ວມງານພາກເອກະຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສ່ວນ ບຸກຄົນ, ການບັນທຶກຕ່າງໆ ລະບຽບການມີຄວາມຈຳກັດ
ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍ	ສາມາດໃຫ້ສານປະຕິບັດໜ້າທີ່ໄດ້ໃນໄລຍະທີ່ເກີດວິກິດ ການ ຫຼື ຄວາມບໍ່ສະຫງົບ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ແລະ ພະຍານທີ່ບໍ່ສາມາດມາສານໄດ້ ຮັບປະກັນວ່າສາມາດນຳສະເໜີຫຼັກຖານ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນ ທາງດ້ານພູມິສາດ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນ	
ການເຂົ້າເຖິງ ຄວາມຍຸຕິທຳ	ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການປະກົດຕົວຂອງສານໂດຍບໍ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງມີສະຖານທີ່ ຫຼື ຄວາມອາດສາມາດອື່ນໆ ຊ່ວຍໃຫ້ໄວໜຸ່ມ, ຄົນພິການ, ຄົນທີ່ຖືກໂດດຮຽວຈຳນວນ ໜຶ່ງສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ມີຄຸນສົມບັດການແປແບບປະສົມປະສານ ມີຄຸນສົມບັດໃນການເຂົ້າເຖິງແບບປະສົມປະສານ (ຄຳບັນ ຍາຍແທນສຽງ ແລະອື່ນໆ)	ພາກສ່ວນຕ່າງໆຍັງບໍ່ມີຄວາມເປັນເອກະພາບກັນ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ໄຟຟ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ຮາດແວ) ຍັງບໍ່ທັນ ທົ່ວເຖິງ

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວ ກັບການຄຸ້ມຄອງ ຄະດີແບບອີເລັກໂທຣນິກ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການແລະການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນສານ

ຄຳນິຍາມ:

ການຄຸ້ມຄອງຄະດີແບບອີເລັກໂທຣນິກ: ລະບົບມາດຕະຖານ ແລະ ດຳເນີນຂະບວນການຂອງສານແບບອັດຕະໂນມັດ. ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຄະດີແບບອີເລັກໂທຣນິກຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ້ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆທີ່ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ແບບອັດຕະໂນມັດຢູ່ໃນຂະບວນການ, ການຮັບ, ກວດສອບສອບ, ແລະ ການເຜີຍແຜ່ເອກະສານ, ການເກັບຮັກສາຫຼັກຖານ, ກຳນົດເວລາໃນການໄຕ່ສວນ ແລະ ຕິດຕາມກຳນົດເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້.

ການຄຸ້ມຄອງຄະດີແບບອີເລັກໂທຣນິກຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນໂອກາດທີ່ຈະເກີດຄວາມຜິດພາດໂດຍມະນຸດ ຫຼື ຄວາມຫຼ້າຊ້າໃນການບໍລິຫານປະສານງານ, ການຂົນສົ່ງ, ຂະບວນການຕ່າງໆ ແລະ ການຈັດການເອກະສານ.

ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຄະດີແບບອີເລັກໂທຣນິກສາມາດມີການເຂົ້າເຖິງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເພື່ອໃຫ້ທະນາຍຄວາມ, ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຫຼື ສົມມວນຊົນສາມາດຕິດຕາມ ຫຼື ເຂົ້າເຖິງບາງສ່ວນຂອງເອກະສານຂອງຄະດີໄດ້.

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ໃນສານ:

- ລະບົບຕ່າງໆໃນການຄຸ້ມຄອງຄະດີ
- ການເກັບຮັກສາເອກະສານ ແລະ ຫຼື ກຖານແບບອີເລັກໂທຣນິກ
- ການສື່ສານແບບທີ່ບໍ່ຕ້ອງພົບກັນເຊິ່ງໜ້າລະຫວ່າງຜູ້ດຳເນີນຄະດີກັບສານ
- ການກຳນົດວລາລະແບບອີເລັກໂທຣນິກ
- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຄະດີລວມທັງເວລາ, ຜົນໄດ້ຮັບ, ຜົນບັງຄັບໃຊ້

	ຜົນສະທ້ອນທາງບວກ	ຜົນສະທ້ອນທາງລົບ
ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ	<p>ປ້ອງກັນຜູ້ຜິດພາດສາຈາກການຖືກກ່າວຫາກ່ຽວກັບຄວາມລ່າອຽງໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຊັກຊ້າ</p> <p>ປ້ອງກັນການຄວບຄຸມໄຟລ໌ຂໍ້ມູນຂອງສານ</p> <p>ໃຫ້ການປ້ອງກັນໃນການຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ</p>	
ຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ຄວາມປອດໄພ	<p>ໄປໂຕຄອນຄວາມປອດໄພອັດຕະໂນມັດແລະການຂັດຂໍ້ມູນ</p> <p>ປົກປ້ອງໄຟລ໌ຈາກຄວາມສ່ຽງດ້ານອັກຄີໄພ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມ</p> <p>ຈຳກັດຈຳນວນຂອງຜູ້ທີ່ມີການເຂົ້າເຖິງໄຟລ໌ຂອງສານ</p>	ຄວາມປອດໄພຂອງການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນແມ່ນກຳລັງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການຖືກແຮກ
ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ	<p>ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດແນວໂນ້ມ, ຊ່ອງວ່າງໃນການບໍລິການ ແລະ ນະວັດຕະກຳຕ່າງໆ</p> <p>ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງຄະດີ ສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງໄດ້</p>	<p>ຄູ່ຮ່ວມງານພາກເອກະຊົນມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວ</p> <p>ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດກຸ່ມເປົ້າໝາຍໄດ້</p> <p>ກົດລະບຽບທີ່ຈຳກັດໃນການເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ</p>
ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍ	<p>ຫຼຸດຜ່ອນໂອກາດໃນຄວາມຜິດພາດທີ່ເກີດຈາກມະນຸດ</p> <p>ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຜູ້ມີອຳນາດ ມີອິດທິພົນຕໍ່ພະນັກງານທີ່ຢູ່ໃນລະບົບກົດໝາຍ</p> <p>ໃຫ້ການເຂົ້າເຖິງແບບສາທາລະນະ ໃນການເລີ່ມດຳເນີນຂະບວນການຂອງສານ</p>	
ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ	<p>ສາມາດກຳນົດຮູບແບບຄວາມລ່າອຽງຕໍ່ກັບກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການຕັດສິນ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ</p> <p>ໃຫ້ການເຂົ້າເຖິງແບບຟອມສານ ແກ່ຜູ້ທີ່ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ</p> <p>ໃຫ້ການເຂົ້າເຖິງການຍື່ນສານນອກເວລາເຮັດວຽກ</p> <p>ຊ່ວຍກຳນົດໄລຍະເວລາຂອງສານໃຫ້ໄວຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ</p>	<p>ອາດຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ທຸກຄົນ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຄວາມຮູ້ທາງດ້ານພາສາ, ຄວາມຮູ້ດ້ານສື່ດິຈິຕອລ ແລະ ອຸປະສັກທາງເສດຖະກິດ</p> <p>ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ໄຟຟ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ຮາດແວ) ຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ</p>

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ການຍື່ນເອກະສານແບບອີ ເລັກໂທຣນິກ ແລະ ແບບຟອມອອນໄລນ໌

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນສານ

ຄຳນິຍາມ:

ການຍື່ນເອກະສານແບບອີເລັກໂທຣນິກ ແລະ ແບບຟອມອອນໄລນ໌ ຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດເລີ່ມຕົ້ນຂະບວນການດຳເນີນຄະດີຂອງສານ, ເປັນການຍື່ນຄຸ້ມຄອງແບບຊົ່ວຄາວ, ສາມາດສົ່ງເອກະສານທີ່ເປັນຫຼັກຖານແບບດິຈິຕອລ ຈາກເຮືອນຂອງຕົນເອງ ຫຼື ຈາກຫ້ອງການທະນາຍຄວາມ. ລະບົບການຍື່ນເອກະສານແບບອີເລັກໂທຣນິກ ເປັນທາງເລືອກທີ່ປອດໄພຕໍ່ກັບລົງລາຍເຊັນຕ່າງໆ.

ລະບົບການຍື່ນເອກະສານແບບອີເລັກໂທຣນິກແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບຊ່ອງທາງທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ປະຊາຊົນ ສາມາດປ້ອນຂໍ້ມູນຂອງພວກເຂົາເຂົ້າໄປໃນລະບົບ. ແບບຟອມອອນໄລນ໌ສາມາດປະກອບມີບ່ອນທີ່ສາມາດຕື່ມຂໍ້ມູນໄດ້ ຫຼື ຕົວຊ່ວຍໃນການຕື່ມແບບຟອມ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນ ຕື່ມຂໍ້ມູນໃຫ້ຄົບຖ້ວນກ່ອນທີ່ຈະສົ່ງຜ່ານຊ່ອງທາງດັ່ງກ່າວ ຫຼືຜ່ານທາງອີເມວ.

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ໃນສານ:

- ການຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງເປັນການເລີ່ມຕົ້ນຄະດີຂອງສານ
- ການຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງເພື່ອຝ່າຍລະນາ ຫຼື ການຍື່ນຄຳຮ້ອງເພື່ອການຄຸ້ມຄອງແບບຊົ່ວຄາວໃນລະຫວ່າງລໍຖ້າການຝ່າຍລະນາຄະດີ
- ແບບຟອມເພື່ອຮ້ອງຂໍການປ່ຽນແປງການເບິ່ງແຍງ ແລະ ລ້ຽງດູເດັກ
- ແບບຟອມໃນການສົ່ງບັນທຶກດ້ານການເງິນ
- ການຍື່ນຄຳຮ້ອງສຳລັບການຢ່າຮ້າງ
- ຊ່ອງທາງໃນການຮັບຄຳຮ້ອງທຸກກ່ຽວກັບເຈົ້າຂອງເຮືອນ ຫຼື ນາຍຈ້າງ
- ການນຳໃຊ້ການເຂົ້າລະຫັດເພື່ອອະນຸຍາດໃຫ້ອັບໂຫລດໄຟລ໌

	ຜົນສະທ້ອນທາງບວກ	ຜົນສະທ້ອນທາງລົບ
ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ	<p>ປ້ອງກັນຜູ້ຝຶກສາຈາກການຖືກກ່າວຫາກ່ຽວກັບຄວາມລ່າອຽງໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຊັກຊ້າ</p> <p>ຫຼຸດຜ່ອນໂອກາດຜິດພາດທີ່ເກີດຈາກມະນຸດ ແລະ ຄວາມຫຼ້າຊ້າຈາກຮູບແບບເອກະສານທີ່ເປັນເຈ້ຍ</p>	
ຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ຄວາມປອດໄພ	<p>ຂັ້ນຕອນຄວາມປອດໄພແບບອັດຕະໂນມັດ ແລະ ການຂັດເກົາຂໍ້ມູນ</p> <p>ປົກປ້ອງໄຟລ໌ຈາກຄວາມສ່ຽງດ້ານອັກຄີໄພ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມ</p> <p>ແຍກລະດັບການເຂົ້າເຖິງທີ່ແຕກຕ່າງກັນສໍາລັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ, ທະນາຍຄວາມ, ຕໍາຫຼວດ, ຜູ້ຝຶກສາ ແລະ ພະນັກງານສານ</p>	ຄວາມປອດໄພຂອງການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນແມ່ນກໍາລັງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການຖືກແຮັກ
ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ	ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອກໍານົດແນວໂນ້ມ, ຊ່ອງວ່າງໃນການບໍລິການ ແລະ ນະວັດຕະກຳຕ່າງໆ	ຄູ່ຮ່ວມງານພາກເອກະຊົນມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອກໍານົດກຸ່ມເປົ້າໝາຍໄດ້ກົດລະບຽບທີ່ຈຳກັດໃນການເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ
ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍ	<p>ຫຼຸດຜ່ອນໂອກາດຜິດພາດທີ່ເກີດຈາກມະນຸດ</p> <p>ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຜູ້ມີອໍານາດມີອິດທິຜົນ ພະນັກງານ ໃນ ໄດ້ທາງດ້ານກົດໝາຍ ລະບົບ</p> <p>ສະໜອງ ສາທາລະນະ ການເຂົ້າເຖິງ ກັບ ເລີ່ມຂະບວນການສານ</p>	
ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ	<p>ສະໜອງ ການເຂົ້າເຖິງ ກັບ ສານ ແບບຟອມ ຈາກເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ</p> <p>ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຜູ້ມີອໍານາດ ມີອິດທິຜົນຕໍ່ພະນັກງານທີ່ຢູ່ໃນລະບົບກົດໝາຍ</p> <p>ໃຫ້ການເຂົ້າເຖິງແບບສາທາລະນະ ໃນການເລີ່ມດຳເນີນຂະບວນການຂອງສານ</p>	<p>ອາດຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ທຸກຄົນ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຄວາມຮູ້ທາງດ້ານພາສາ, ຄວາມຮູ້ດ້ານສື່ດິຈິຕອລ ແລະ ອຸປະສັກທາງເສດຖະກິດ</p> <p>ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ໄຟຟ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ຮາດແວ) ຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ</p>

ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ແນວທາງທີ່ແນະນຳ ແລະ ແອັບເພື່ອ ການສຶກສາສຳລັບ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຕຸລາການກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສານ.
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທົ່ວໄປກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໃນສານ

ຄຳນິຍາມ:

ແນວທາງທີ່ແນະນຳ: ຂໍ້ມູນທາງກົດໝາຍສຳລັບສາທາລະນະ ຊົນແບບອອນໄລນ໌ ແມ່ນມີໂຄງສ້າງກ່ຽວກັບຄຳຖາມຍອດສະ ນົມຂອງປະຊາຊົນ. ການໂຕ້ຕອບຂອງຄອມພິວເຕີໃນການຕັ້ງຄຳ ຖາມໃຫ້ກັບຜູ້ຊົມໃຊ້ ແລະ ແນະນຳຮູບແບບ, ຂະບວນການແລະ ວິທີການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍໂດຍອີງໃສ່ຄຳຕອບຂອງ ພວກເຂົາ.

ແອັບເພື່ອການສຶກສາກົດໝາຍສຳລັບສາທາລະນະຊົນ: ຂໍ້ມູນ ທາງກົດໝາຍທີ່ມີຢູ່ໃນແອັບມີຖື ຫຼື ຄອມພິວເຕີສ່ວນຕົວແມ່ນ ຖືກປັບແຕ່ງໃຫ້ເໝາະສົມກັບຜູ້ຊົມໃຊ້ ຫຼື ປະເພດຂອງຄະດີ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແອັບເຫຼົ່ານີ້ຈະມີຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ, ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ ແລະ ການສົ່ງຕໍ່ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບການ ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ.

ວິທີການໃນສິ່ງເສີມການສຶກສາທາງດ້ານກົດໝາຍສຳລັບ ສາທາລະນະຊົນນີ້ ແມ່ນນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີເພື່ອຈັດລະບຽບຂໍ້ ມູນຫຼັກຂອງສານຄົນໃໝ່ ເພື່ອເນັ້ນເອົາຜູ້ຊົມໃຊ້ເປັນໃຈກາງ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ.

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ໃນສານ:

- ເຄື່ອງມືລາຍງານຄວາມຮຸນແຮງໃນ ຄອບຄົວ ແລະ ການລະເມີດທາງເພດ
- ແນະນຳຜູ້ອ່ານໂດຍກົງກ່ຽວກັບການ ການຕັດສິນ
- ແອັບທີ່ສາມາດເຮັດດ້ວຍຕົນເອງໄດ້ ສຳລັບພາກສ່ວນທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງ ຕົນເອງ
- ແອັບໃນການບັນທຶກຫຼັກຖານ ແລະ ການສົ່ງຂໍ້ມູນ
- ແນວທາງທີ່ແນະນຳ ກັບຜູ້ຊ່ວຍໃນການ ປະກອບແບບຟອມ
- ເຄື່ອງມືຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານກົດ ໝາຍສຳລັບພາສາຫຼັກ
- ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຝຶກຝົນໃຫ້ເປັນຜູ້ ດຳເນີນຄະດີດ້ວຍຕົນເອງ
- ມີຮູບພາບ ແລະ ການແຊັດຕອບເພື່ອ ຕອບຄຳຖາມຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້.

	ຜົນສະທ້ອນທາງບວກ	ຜົນສະທ້ອນທາງລົບ
ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ	ປັບປຸງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆກ່ຽວກັບຂະບວນການທາງກົດໝາຍ	
ຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ຄວາມປອດໄພ	ມີຂໍ້ມູນຜື້ນຖານທາງດ້ານກົດໝາຍສະໜອງໃຫ້ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເປີດເຜີຍຕົວຕົນ, ສາມາດໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບສິດທິຂອງພວກເຂົາໂດຍບໍ່ສິນໃຈຄວາມສິນຜູ້ລ່ວງລະເມີດ	
ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຂໍ້ມູນ	ຂໍ້ມູນສັງລວມສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດແນວໂນ້ມ, ຊ່ອງວ່າງໃນການບໍລິການ ແລະ ນະວັດຕະກຳຕ່າງໆ	ລວມແລ້ວ ຂໍ້ມູນ ສາມາດ ເປັນ ໃຊ້ ກັບ ເປົ້າໝາຍບຸກຄົນ ຫຼືກຸ່ມ
ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍ	ເພີ່ມທະວີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງປະຊາຊົນໃນລະບົບກົດໝາຍ ສົ່ງເສີມສິດທິທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຂະບວນການມີຄວາມໂປ່ງໃສຫຼາຍຂຶ້ນ	ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການກວດສອບຢ່າງລະມັດລະວັງເພື່ອຮັບປະກັນວ່າແອັບຕ່າງໆມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ໄດ້ຮັບການອັບເດດໃໝ່
ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທຳ	ເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທາງດ້ານກົດໝາຍຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງສະຖານະທາງເສດຖະກິດ, ສະພາບສ່ວນຕົວ ຫຼື ການເຂົ້າເຖິງທະນາຍຄວາມ	ພາກສ່ວນຕ່າງໆຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມເປັນເອກະພາບກັນໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຫຼື ສະໜັບສະໜູນຄະດີຂອງພວກໂຄງລ່າງຜື້ນຖານ (ໄຟຟ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ຮາດແວ) ຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ

ບົດບາດຂອງຕຸລາການ ໃນການກຳນົດເງື່ອນໄຂ ແລະ ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບົດບາດທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບຜູ້ພິພາກສາໃນຂະບວນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນໃນການອອກແບບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງທີ່ສາມາດປົກປ້ອງຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ.

ການຈັດຊື້ມັກຖືກເຂົ້າໃຈວ່າແຍກອອກຈາກບົດບາດຂອງຜູ້ພິພາກສາ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນເວລາທີ່ຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການເຊື່ອມສານເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ເຂົ້າໃນຂະບວນການສານ, ຜູ້ພິພາກສາ ແມ່ນມີຄວາມຊ່ຽວຊານທີ່ເປັນເອກະລັກ. ຜູ້ພິພາກສາຄວນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການກຳນົດເງື່ອນໄຂການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແລະ ຕັ້ງຄຳຖາມກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງເຕັກໂນໂລຊີຕໍ່ກັບສິດທິຂອງປະຊາຊົນໃນການເຂົ້າເຖິງສານຂອງພວກເຂົາ.

ຮູບແບບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ

ການຍື່ນປະມຸນ ຫຼື ການສະເໜີລາຄາ: ປະກາດ ຫຼື ແຈ້ງກ່ຽວກັບວຽກດັ່ງກ່າວໃຫ້ມີການຍື່ນປະມຸນ, ສະເໜີລາຄາ ແລະ ຄັດເລືອກເອົາຜູ້ຊະນະເພື່ອສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການໃຫ້.

ຂໍ້ຕົກລົງໄລຍະຍາວ: ມີຂໍ້ຕົກລົງການສະເໜີ ແລະ ການຈັດສະໜອງໃຫ້ ເຊັ່ນ: ບັນທຶກບັນຊີລາຍຊື່ຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ

ຂະບວນການທີ່ບໍ່ມີການແຂ່ງຂັນ: ສັນຍາໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ສັນຍາແບບເລັ່ງດ່ວນທີ່ສ້າງຂຶ້ນຕອນທີ່ບໍ່ມີເວລາພຽງພໍສໍາທີ່ຈະທົບທວນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຢ່າງເຕັມທີ່

ຄູ່ຮ່ວມງານຂອງພາກເອກະຊົນ: ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຮ່ວມກັບບໍລິສັດເຕັກໂນໂລຊີຂະໜາດໃຫຍ່, ຄູ່ຮ່ວມງານລະຫວ່າງພາກລັດ-ເອກະຊົນ ໄດ້ລົງນາມເພື່ອພັດທະນາໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ໃນໄລຍະຍາວ ກ່ຽວກັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງລັດ ຖະບານ

ການຮ່ວມມືກັບພາກເອກະຊົນສາກົນ: ອົງການສາກົນ ແລະ ອົງການຜູ້ໃຫ້ທຶນຮ່ວມມືກັບສານ, ໜ່ວຍງານຕ່າງໆຂອງຊາດ ແລະ ບໍລິສັດເອກະຊົນກ່ຽວກັບໂຄງການດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ໃນ ບັນດາປະເທດທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ.

ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຕຸລາການ

ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງປະຊາຊົນໃນລະບົບກົດໝາຍຖືກທຳລາຍ ເມື່ອຜູ້ພິພາກສາມີສ່ວນຜົວຜັນ ຫຼື ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການຄັດ ເລືອກ. ເພາະສະນັ້ນ ຜູ້ພິພາກສາບໍ່ຄວນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການ ຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບບໍລິສັດທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກເພື່ອ ເຊັນສັນຍາຮ່ວມ. ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕັດສິນໃຈທາງ ດ້ານການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການບໍລິຫານຂອງສານ ສາມາດ ນຳໄປສູ່ບັນຫາເລື່ອງຄວາມລຳອຽງ, ຫຼື ຖືກເຂົ້າໃຈວ່າມີຄວາມ ລຳອຽງ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາແຕ່ລະທ່ານມີຄວາມບອບ ບາງຕໍ່ກັບການຖືກກ່າວຫາກ່ຽວຂ້ອງກັບການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທັດສະນະຂອງຕຸລາການແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ ກັບການອອກແບບເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຊ່ວຍປົກປ້ອງສິດທິສ່ວນ ບຸກຄົນ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ. ຖ້າບໍ່ມີການປະກອບສ່ວນ ຈາກຕຸລາການ, ໂຄງການເຕັກໂນໂລຊີເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະສຸມໃສ່ ພຽງແຕ່ປະສິດທິຜົນຫຼືການປະໜັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄວາມ ເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ, ຄວາມສະເໝີພາບ, ແລະລະ ບຽບກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ.

ຜູ້ພິພາກສາ ສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມໃນການອອກແບບໂຄງການ ແລະ ສາມາດຮຽກຮ້ອງກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂໃນຂະບວນການຈັດ ຊື້-ຈັດຈ້າງ ທີ່ສະທ້ອນເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕຸລາການຕໍ່ ກັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່. ໂດຍຮັບປະກັນວ່າ ເງື່ອນໄຂຕ່າງໆເຫຼົ່າ ນີ້ ຈະຖືກລະບຸໄວ້ໃນຂໍ້ກຳນົດຂອງໂຄງການ ແລະ ການປົກ ປ້ອງລະບຽບກົດໝາຍແມ່ນໜຶ່ງໃນເງື່ອນໄຂພື້ນຖານ ທີ່ບໍລິ ສັດຈະຖືກປະເມີນ, ຜູ້ພິພາກສາສາມາດສົ່ງເສີມຄວາມເປັນ ເລີດທາງດ້ານຕຸລາການໂດຍບໍ່ມີ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຊື້- ຈັດຈ້າງທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ.

ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານ ຕຸລາການ: ລາຍການກວດ ສອບໃນການຈັດຊື້-ຈັດ ຈ້າງ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບົດບາດທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບຜູ້ຝຶກສາໃນຂະບວນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ
- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນໃນການອອກແບບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງທີ່ສາມາດປົກປ້ອງຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ.

ລາຍການກວດສອບນີ້ ສາມາດຖືກນໍາໃຊ້ໂດຍຜູ້ຝຶກສາທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການອອກແບບໂຄງການເຕັກໂນໂລຊີຂອງສານ ເພື່ອຕັ້ງຄໍາຖາມທີ່ສໍາຄັນກ່ຽວກັບຄວາມເປັນເລີດດ້ານຕຸລາການ.

ບໍ່ແມ່ນວ່າທຸກຄໍາຖາມ ຈະເໝາະສົມກັບທຸກສະພາບການ. ການຖາມຄໍາຖາມເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຜະນັກງານສານ, ບໍລິສັດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ຜະນັກງານຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສຸມໃສ່ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການເຊັ່ນດຽວກັນກັບປະສິດທິພາບຂອງສານ ຫຼື ການປະຫຍັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ.

ຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພ

- ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປົກປ້ອງຈາກການແຮັກ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດບໍ່?
- ການປະມຸນຕ້ອງການລະດັບການເຂົ້າເຖິງທີ່ແຕກຕ່າງກັນບໍ່?
- ການປະມຸນຕ້ອງການການແຍກຂໍ້ມູນເປັນສັດສ່ວນຈາກປ່ອນເກັບຂໍ້ມູນຂອງລັດ ຫຼື ເອກະຊົນອື່ນໆຫຼືບໍ່?
- ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປົກປ້ອງ ແລະ ຜົນທີ່ຕາມມາຈາກການຂາຍຂໍ້ມູນບໍ່, ບໍ່ວ່າຈະໃນຮູບແບບໃດ, ລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ມີການແຍກອອກ?
- ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງສານທັງໝົດເປັນຂອງສານຫຼືບໍ່?
- ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທຸກໆແບບຟອມຂອງສານ ແລະ ເອກະສານທີ່ຕິດພັນ ຍັງຄົງເປັນຊັບສິນຂອງສານຫຼືບໍ່?

- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີລະບົບການເກັບຮັກສາສໍາຮອງທີ່ມີຄວາມປອດໄພທຽບເທົ່າກັນ, ໃນກໍລະນີທີ່ເຕັກໂນໂລຊີ, ໄຟຟ້າ ຫຼື ການປະດໍາເນີນງານມີບັນຫາຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ມີຂັ້ນຕອນ HTTPS ເພື່ອຮັບປະກັນການອັບໂຫຼດທີ່ຜ່ານການເຂົ້າລະຫັດຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການວາງແຜນສຸກເສີນເພື່ອຄວາມປອດໄພທາງຮ່າງກາຍ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຂໍ້ມູນຫຼືບໍ່?
- ❑ ຂະບວນການປະມຸນໄດ້ເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ສັນຍາບັນດາທີ່ສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂການປົດລັບ, ຄວາມຊື່ສັດ ແລະ ມາດຕະຖານຕ່າງໆຫຼືບໍ່?

ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທໍາ

- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຊ່ອງທາງດັ່ງກ່າວສາມາດໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າເຖິງໄດ້ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເຕັກໂນໂລຊີສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ຈາກອຸປະກອນຕ່າງໆຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ຊ່ອງທາງທີ່ເຊື່ອມສານກັບເຕັກໂນໂລຊີທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ທີ່ໃຊ້ທົ່ວໄປຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນພາສາຕ່າງໆໄດ້ຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເຕັກໂນໂລຊີດັ່ງກ່າວສາມາດປັບໃຊ້ກັບເຕັກໂນໂລຊີສໍາລັບຄົນພິການໄດ້ຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີພາສາທີ່ກວມລວມເອົາທຸກເພດເຂົ້າໃນການອອກແບບແລະການໂຕ້ຕອບຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທິມງານອອກແບບປະກອບມີແມ່ຍິງ, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ຄົນພິການຫຼືບໍ່?

- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແບບທົ່ວເຖິງຫຼືບໍ່ ແລະ ການທົດສອບຜູ້ຊົມໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ລວມມີແມ່ຍິງ, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ຄົນພິການແລ້ວບໍ່?

ລະບຽບກົດໝາຍ

- ❑ ການປະມຸນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ສະໜອງເຕັກໂນໂລຊີມີຄວາມໂປ່ງໃສກ່ຽວກັບການເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະ ການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ລະບົບຍຸຕິທໍາຫຼືບໍ່?
- ❑ ເຕັກໂນໂລຊີ ຫຼື ຊອບແວດັ່ງກ່າວ ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາຢ່າງເປັນປົກກະຕິເພື່ອຮັບປະກັນການດໍາເນີນງານຂອງສານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງບໍ່?
- ❑ ມີການສ້າງຄວາມຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວເຂົ້າໃນໂຄງການເຕັກໂນໂລຊີດັ່ງກ່າວຫຼືບໍ່?

ບັນດາປັດໄຈດ້ານຍຸຕິທໍາທາງຕຸລາການ

- ❑ ການປະມຸນໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຂະບວນການ AI ຫຼື ການຮຽນຮູ້ຂອງເຄື່ອງຈັກ ຕ້ອງເປີດເຜີຍ ແລະ ອະທິບາຍໃຫ້ກັບຜູ້ນໍາໃຊ້ລະບົບ ແລະ ສາທາລະນະຊົນຫຼືບໍ່?
- ❑ ການປະມຸນໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຕ້ອງເປີດເຜີຍຂຸດຂໍ້ມູນທີ່ອົງປະກອບຂອງ AI ຫຼື ການຮຽນຮູ້ຂອງເຄື່ອງຈັກ ໄດ້ອົງໃສ່ໃນກຸ່ມພິຈາລະນາຄະດີ?
- ❑ ການປະມຸນມີຄວາມຊັດເຈນແລ້ວບໍ່ວ່າຄູ່ຮ່ວມງານຂອງພາກເອກະຊົນບໍ່ສາມາດຮ້ອງຂໍ ຫຼື ຄາດຫວັງວ່າທີ່ຈະໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາມີການປະຕິບັດທີ່ຄ່ຽວຕ່າງອອກໄປ?
- ❑ ສັນຍາການປະມຸນ ຫຼື ສັນຍາສະບັບນີ້ກໍານົດໃຫ້ຄູ່ຮ່ວມມີດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຕ້ອງມີລາຍລະອຽດທັງໝົດຂອງໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດລ່ວງໜ້າ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຂົ້າໃຈຜິດກ່ຽວກັບຄວາມລໍາອຽງທາງດ້ານຕຸລາການ?

ການປະເມີນເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບົດບາດທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບຜູ້ຝຶກສາໃນຂະບວນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ
- ▶ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການເປັນບຸລິມະສິດທີ່ສໍາຄັນໃນການອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຕັກໂນໂລຊີຂອງສານ

ເງື່ອນໄຂການປະເມີນໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດຖືກນໍາໃຊ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປະເມີນເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່. ຜູ້ຝຶກສາ ຫຼື ຜະນົກງານຂອງສານອາດຈະຕັ້ງຄໍາຖາມເຫຼົ່ານີ້ໃນຂະບວນການວາງແຜນ ຫຼື ເມື່ອຖືກຖາມເພື່ອໃຫ້ຄະແນນບົດສະເໜີ ລາຄາຕ່າງໆສໍາລັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່

ຜູ້ຝຶກສາອາດຈະແຊຣ໌ຊຸດເງື່ອນໄຂຂອງການປະເມີນນີ້ໃຫ້ກັບກົມພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່. ຖ້າບົດສະເໜີດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ແກ້ໄຂຕາມເງື່ອນໄຂເຫຼົ່ານີ້, ບໍລິສັດເຕັກໂນໂລຊີສາມາດຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທົບທວນວິທີການຂອງພວກເຂົາເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂໃນການປົກປ້ອງຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານຕຸລາການ.

ຄວາມກັງວົນດ້ານຕຸລາການ	ເງື່ອນໄຂໃນການປະເມີນໂຄງການ
ການປົກປ້ອງລະບຽບກົດໝາຍ	<p>ມັນປົກປ້ອງຄວາມເປັນສ່ວນຕົວຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ແລ້ວບໍ່?</p> <p>ຂໍ້ມູນປອດໄພຈາກການແຮັກ ແລະ ການເບິ່ງເຫັນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດແລ້ວບໍ່?</p> <p>ມັນອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການແປງປັນຂໍ້ມູນທາງວິຊາຊີບ (ລວມທັງການປົກປ້ອງສິດທິຂອງທະນາຍຄວາມ-ລູກຄວາມ) ຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນຊ່ວຍໃນການກຳນົດ ແລະ ລົບລ້າງການສໍ້ລາດບັງຫຼວງຫຼືບໍ່?</p> <p>ຂໍ້ມູນແຫຼ່ງຂອງຂັ້ນຕອນວິທີການແກ້ໄຂຂັ້ນຕໍາ ມີຄວາມໂປ່ງໃສແລະສາມາດກວດສອບໄດ້ຫຼືບໍ່?</p>

ຄວາມກັງວົນດ້ານຕຸລາການ	ເງື່ອນໄຂ ໃນການປະເມີນໂຄງການ
-----------------------	----------------------------

ຄວາມສະເໝີພາບໃນການ ເຂົ້າເຖິງ	<p>ມັນສະໜັບສະໜູນຫຼືເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສະເໝີພາບຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນສະໜັບສະໜູນຄວາມເຂົ້າໃຈແບບເປີດກວ້າງກ່ຽວກັບຄວາມຍຸດຕິທຳຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນຖືກຜັດທະນາຂຶ້ນໃນແບບທີ່ເຕັກໂນໂລຊີ ຫຼື ຊ່ອງທາງໃນການນຳໃຊ້ ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງ ຂວາງ ຫຼື ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນມີການເຊື່ອມສານກັບອຸປະກອນ ຫຼື ຊ່ອງທາງທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເປັນສູນກາງຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນໄດ້ນຳໃຊ້ຊ່ອງທາງທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຫຼື ມີການດັດປັບໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດແລ້ວບໍ່ (ຄວາມ ຝຶກການ, ຄວາມທຸກຍາກ, ການຮູ້ໜັງສື, ຜູ້ສູງອາຍຸ, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ)?</p> <p>ມັນສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດໄດ້ແລ້ວຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນແກ້ໄຂອຸປະສັກທາງດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີໃນການເຂົ້າເຖິງຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນປ້ອງກັນຄວາມລຳອຽງແລ້ວຫຼືບໍ່?</p>
ການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໃຫ້ມີ ຄວາມທັນສະໄໝ	<p>ມັນມີການຄາດຄະເນ ຫຼື ວາງແຜນສຳລັບການປ່ຽນແປງໃນອະນາຄົດຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຫຼືບໍ່?</p> <p>ມັນສາມາດເປັນຫຼາຍຊ່ອງທາງໄດ້ບໍ່, ເປັນແຫຼ່ງເປີດແບບທົ່ວໄປ?</p> <p>ຊ່ອງທາງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ມີການເຊື່ອມສານໃສ່ເລື່ອງການເຄື່ອນຍ້າຍ, ການສະໜັບສະໜູນ, ການຕໍ່ອາຍຸ ແລ້ວ ຫຼືບໍ່?</p>
ການສະໜັບສະໜູນລະບົບສານທີ່ ເປີດກວ້າງ ແລະ ມີຄວາມໂປ່ງໃສ ຫຼາຍຂຶ້ນ	<p>ມັນມີການເຊື່ອມສານໃສ່ກັບເຄື່ອງມືທາງວິຊາຊີບບໍ່?</p> <p>ມັນໄດ້ສະທ້ອນເຖິງກົດຈັກຍາວນານທາງວິຊາຊີບແລ້ວບໍ່?</p> <p>ມັນອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການແປງປັນຂໍ້ມູນດ້ານວິຊາຊີບແລ້ວບໍ່ (ລວມທັງການປົກປ້ອງສິດທິຂອງ ທະນາຍຄວາມ-ລູກຄວາມ)?</p> <p>ມັນປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງຂອງສື່ມວນຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນ ໃນຂະບວນການຂອງສານຫຼືບໍ່?</p>
ເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດແລະ ຄວາມສະດວກສະບາຍດ້ານເຕັກ ໂນໂລຊີ	<p>ມັນມີຄວາມເປັນມິດກັບຜູ້ຊົມໃຊ້ບໍ່?</p> <p>ມີການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຫຼືບໍ່?</p>
ການປົກປ້ອງຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້	<p>ມັນມີການປົກປ້ອງຄວາມປອດໄພທີ່ພຽງພໍແລ້ວບໍ່?</p> <p>ຂະບວນການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນມີຄວາມຈະແຈ້ງແລ້ວບໍ່?</p> <p>ມີການປົກປ້ອງການຄວບຄຸມຫຼືການເຂົ້າເຖິງແລະການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຂອງສານໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດແລ້ວ ບໍ່?</p> <p>ມີຂໍ້ກຳນົດສຳລັບວິກິດການທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ການດຳເນີນງານຂອງສານຫຼືເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນຜູ້ຊົມໃຊ້ມີຄວາມ ສ່ຽງບໍ່?</p>
ເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ	<p>ມັນໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານພາຍໃນແລະສາກົນແລ້ວບໍ່?</p> <p>ມີຂະບວນການໃນການສ້າງທີ່ສາມາດແປງປັນຂໍ້ມູນຂອງລະບົບໂດຍບໍ່ມີການລະເມີດຄວາມເປັນສ່ວນ ຕົວຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ແລ້ວບໍ່?</p>

ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທໍາ ແລະ ລັດແຫ່ງກົດໝາຍ ຜົນສະທ້ອນຂອງເຕັກໂນໂລຊີໃນ ຫ້ອງໄຕ່ສວນ: ລາຍການກວດສອບ

ຈຸດປະສົງຂອງເຄື່ອງມືນີ້:

- ▶ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວິທີການທີ່ຜູ້ພິພາກສາສາມາດກວດສອບເຕັກໂນໂລຊີນໍາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຫ້ອງໄຕ່ສວນ
- ▶ ເພື່ອພັດທະນາຄວາມຄາດຫວັງທົ່ວໄປຂອງເຕັກໂນໂລຊີໃນຫ້ອງໄຕ່ສວນ, ບໍ່ວ່າຈະປັນແບບເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ອອນໄລນ໌

ຜູ້ພິພາກສາມັກຈະນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃຫມ່ ຫຼື ໄດ້ຮັບຫຼັກຖານ ທີ່ນໍາສະເໜີໂດຍທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນຊ່ອງທາງ ໃຫມ່ ຢູ່ໃນການໄຕ່ສວນແບບເຊິ່ງໜ້າ ແລະ ແບບສະເໝືອນ ຈິງ. ຜູ້ພິພາກສາບໍ່ສາມາດເປັນຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນແຕ່ລະປະ ເພດ ຂອງເຕັກໂນໂລຊີໄດ້, ແຕ່ພວກເຂົາສາມາດຖາມຄໍາຖາມທີ່ສໍາ ຄັນກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີວ່າສາມາດສະໜັບ ສະ ຫນູນການຕັດສິນທີ່ດີເລີດ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນຂອງ ສາທາລະນະຊົນໄດ້ຫຼືບໍ່.

ຊຸດຄໍາຖາມນີ້ ໄດ້ກໍານົດຜົນສະທ້ອນທົ່ວໄປຈໍານວນໜຶ່ງຂອງ ເຕັກໂນໂລຊີໃຫມ່ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຄວາມຍຸຕິທໍາ (A2J), ລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ຄວາມເປັນເລີດທາງດ້ານ ຕຸລາການ. ການຖາມຄໍາຖາມເຫຼົ່ານີ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການ ຄຸ້ມຄອງຫ້ອງໄຕ່ສວນ ເຊິ່ງສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາກໍານົດ ຜົນສະທ້ອນຂອງເຕັກໂນໂລຊີໃຫມ່ໄດ້. ການຮ້ອງຂໍໃຫ້ທະ ນາຍຄວາມ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜະນົກງານສານ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນ ຫາເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຜົນທະຂອງຜູ້ພິພາກສາເພື່ອ ຮັກສາຂະບວນການຂອງສານທີ່ຍຸຕິທໍາແລະໂປ່ງໃສ.

ກ່ອນການໄຕ່ສວນ

A2J

- ທຸກຝ່າຍມີການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີນີ້ຢ່າງເທົ່າ ທຽມກັນຫຼືບໍ່?
- ເຕັກໂນໂລຊີນີ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສະໜັກ ສະມາຊິກ ຫຼື ເຂົ້າເຖິງຊອບແວໄດ້ ຈາກການເສຍ ຄ່າບໍລິການເທົ່ານັ້ນບໍ່?
- ເຕັກໂນໂລຊີຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການເຂົ້າເຖິງອິນເຕີ ເນັດ ຫຼື ອຸປະກອນອື່ນໆ ທີ່ບາງພາກສ່ວນບໍ່ມີບໍ່?
- ພາກສ່ວນຕ່າງໆບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີໄດ້ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈໍາກັດດ້ານພາສາ ຫຼື ການຮູ້ໜັງສືຫຼື ບໍ່?
- ເຕັກໂນໂລຊີມີການເອື້ອຍອົງໃສ່ຂໍ້ມູນແບບອັກ ຄະຕິ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍຫຼື ບໍ່?

ລະບຽບກົດໝາຍ

- ເຕັກໂນໂລຊີດັ່ງກ່າວມີຄວາມກ້າວໜ້າ
ໃນທາງບວກຕໍ່ກັບລະບຽບກົດໝາຍບໍ່?
- ໃຜເປັນເຈົ້າຂອງຫຼືໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ
ຈາກເຕັກໂນໂລຊີນີ້? ພວກເຂົາມີສ່ວນ
ຮ່ວມໃນຄະດີນີ້ຫຼືບໍ່?
- ເຕັກໂນໂລຊີມີຄວາມປອດໄພບໍ່?
- ເຕັກໂນໂລຊີສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ງ່າຍບໍ່?

ຄວາມເປັນເລີດດ້ານຕຸລາການ

- ເຕັກໂນໂລຊີນີ້ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບ
ການແຮກ ຫຼື ການຖືກຄວບຄຸມຫຼືບໍ່?
- ເຕັກໂນໂລຊີມີຄວາມໂປ່ງໃສບໍ່?
- ມີຂໍ້ມູນ ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນຂອງ
ພາກສ່ວນທີ່ກະກຽມນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີບໍ່?

ໃນລະຫວ່າງການໄຕ່ສວນ

A2J

- ມີພາກສ່ວນ ຫຼື ພະຍານໃດແດ່ ທີ່ຕ້ອງການຄວາມ
ຊ່ວຍເຫຼືອໃນການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ?
- ເຕັກໂນໂລຊີໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການແປພາສາ ຫຼື
ການໂຕ້ຕອບກັບເຕັກໂນໂລຊີທີ່ມີການດັດປັບ
ສຳລັບຄົນພິການບໍ່?

ລະບຽບກົດໝາຍ

- ຫຼັກຖານທີ່ນຳສະເໜີໂດຍນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ
ນັ້ນ ສາມາດເອົາໃສ່ໃນບົດບັນທຶກ ຫຼື ການ
ບັນທຶກຂອງສານໄດ້ບໍ່?
- ຫຼັກຖານທີ່ນຳສະເໜີໂດຍນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ
ສາມາດເກັບຮັກສາໄວ້ຢ່າງປອດໄພໄດ້ບໍ່?

ຄວາມເປັນເລີດດ້ານຕຸລາການ

- ພະນັກງານຂອງສານ ແລະ ຜູ້ຝຶພາກສາ ສາມາດ
ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຢ່າງໜັ້ນໃຈ
ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເຜິ້ງພາຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ຫຼື ເຜື່ອ
ຫຼີກລ່ຽງການຖືກຮັບຮູ້ວ່າອັກຄະຕິຫຼືບໍ່?
- ພະນັກງານສານສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆ
ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໄດ້ຫຼືບໍ່?
- ສາມາດປ້ອງກັນອັດຕະລັກ ຫຼື ຫຼັກຖານຂອງ
ພະຍານທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໄດ້ຫຼືບໍ່?

ພາຍຫຼັງການໄຕ່ສວນ

A2J

- ບົດບັນທຶກຂອງສານ ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ຢ່າງງ່າຍ
ດາຍ ໂດຍທີ່ບໍ່ມີຄ່າທຳນຽມເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບກັບ
ເຕັກໂນໂລຊີບໍ່?

ລະບຽບກົດໝາຍ

- ບົດບັນທຶກການດຳເນີນຄະດີ, ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນ
ໂລຊີ ພຽງພໍສຳລັບການອຸທອນໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປບໍ່?
- ສີ່ມວນຊົນ ແລະ ສາທາລະນະຊົນ ສາມາດເຂົ້າເຖິງ
ການຕັດສິນ ແລະ ການໄຕ່ສວນ ຫຼື ຫຼັກຖານໄດ້ບໍ່?
- ບົດບັນທຶກຫຼັກຖານ ແລະ ຂໍ້ມູນການດຳເນີນຄະດີ
ຂອງສານໄດ້ຖືກເກັບຮັກສາໄວ້ຢ່າງປອດໄພພາຍໃຕ້
ການຄວບຄຸມຂອງສານຫຼືບໍ່?

ຄວາມເປັນເລີດດ້ານຕຸລາການ

- ການຕັດສິນແມ່ນສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ໂດຍງ່າຍສຳລັບ
ສາທາລະນະຊົນຫຼືບໍ່, ລວມທັງການອ້າງອີງອື່ນໆທີ່
ກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີ ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມ
ຈຳເປັນ?
- ພະນັກງານຕຸລາການ ແລະ ພະນັກງານສານມີການ
ເຂົ້າເຖິງບົດບັນທຶກທາງເຕັກໂນໂລຊີຂອງການ
ດຳເນີນຄະດີຫຼືບໍ່?

United Nations Development Programme

Bangkok Regional Hub
3rd Floor United Nations Service Building
Rajdamnern Nok Avenue, Phranakorn
Bangkok 10200 Thailand

www.asia-pacific.undp.org